

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Társadalom.

A szabadkai egyesületek és társaskörök egy általános célú tűzhetnének ki zászlójukra. Azt t. i. hogy amikor nem politikai dologról van szó, hanem társas életről, hogy akkor félre tennének mindent, a mi az emberek között a válaszfalak emelését fokozni szokta.

Ilyennek látjuk előre is a Szabadkai Gazdakör mai bálját, amelyen ott lesz társadalmunk java része, ott lesz a polgárság, az agrárlista éppugy, mint a merkantilista és a vig estélyen senkinek se jut majd eszébe a másik ember politikai szeszélyeivel foglalkozni.

Hiszen egyben mindnyájan egyetértünk: hogy ennek a városnak a javát akarjuk. Ne bántson tehát bennünket, hogy ki milyen kabátban akarja a kitűzött célú elérni. Hát az csak merő véletlen, hogy éppen egy politikai párt vezetősége azonos egy a társas életet érintő dolgot vezető emberekkel.

Hiszen ittnálunk a hatóság hivi legalább a társas életben nem alkotnak párturalmat. Liberális gondolkodású ember, mint Dr. Biró Károly és legerősebb pártemberei, mint Dr. Lipozsencsits Lázár, Dr. Janiga János, D. Vojnits Gyula, Törley Gyula, Gyelmis Gerő, Hegényi Lajos olyan köztiszteltben álló férfiak, akiket ott látunk a társaságokban mindenütt és akik senkitől sincsenek izolálva és akik mindig ott vannak, ahol társadalmunkért valamit tenni kell.

* * *

Aki egy társadalmi dologból politikát akar kieroszakolni, csak az találhat ürügyet arra, hogy egy bál kérdésből is orosz japán konfliktust csinál. Vagyis akiből hiányzik a közjó iránti kötelességtudás. A Gazdakört is az vezérelte a mai estély rendezésénél, hogy ezzel is egy lépést tesz előre a polgárság összebarátkozása érdekében. Hiszen ha nem ez lett volna a célja, akkor zártkörű mulatságot rendezett volna. Aki pedig ezt félremagyarázza, abban csak rosszindulat lehet és arra a polgárság összetartása semmiképpen se számíthat.

* * *

Hát minél jobban sikerülnek majd az ideai estélyek, annál jobban érezzük azt, hogy ennek a rém nagy városnak valóban hiányzik egy vigadóépülete. Mert a mi régi Pest épületünk közgyűlési terme valóban kiszolgált már. Amikor ezt itt említjük, szinte halljuk a kérdést, hogy vajjon ki építsen egy ilyen redout épületet? Csak nem a város? No még az kellene, ha valaki előállana a közgyűlésen ilyesmi indítvánnyal? Mikor most azon törik a fejüket, hogy a jövő évi pótdó leszalljon, akkor előálljunk egy negyedmiliónos kiadással?

Hát magunk is abban a meggyőződésben vagyunk, hogy ezt vállalkozóra szeretnők bizni.

Nem lehetne ezt a kérdést összekötni Palics bérbeadásával?

Feleljen meg a kérdésre mindenki, úgy, ahogy tud, — de már az, hogy erről beszélni fognak, az is egy lépés előre!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Sajat tudósítónktól —

Budapest, 1904. január 15.

Az elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét s előterjeszti az iromnyokat. Ezután következett a napirend.

A hadügyminiszterről.

Bakonyi Samu: A miniszterelnök tegnap azt mondta, hogy a hadügyminiszter csak mint katona beszélt. Ez nem áll, mert politikával is foglalkozott. Vagy talán a szabadelvűpárt kilenczes bizottsága által kidolgozott katonai program bonczolgatása nem politika? Az pedig, hogy a hadügyminiszter azonosította magát a Derschatta-féle határozati javaslattal, nem egyéb, mint egyenes állásfoglalás a szabadelvűpárt felfogásával szemben, felülbírálás és lekicsinylése a magyar képviselőháznak a felségjogok tekintetében hozott egyhangú határozatának. (Helyeslés baloldalon.)

A miniszterelnöknek pedig egy szava sem volt az ellen. Himezett, hámozott.

Dicséri a hadügyi expozét. Az a kijelentése a hadügyminiszternek, hogy a közös hadsereg az összes nemzetek hadserege, ez veti a legjellemzőbb világot a katonai gondolkodásra.

A miniszterelnök beszéde végén védelmébe vette a hadsereg hagyományait s követelte ezeknek tiszteletét. Hát ő nem akar soha hegedni nem tudó sebeket újból felszakítani, de emlékeztet arra, hogy a hadseregnek legdicsőbb hagyományai a szabadságharcz — leverése után, az abszolutizmus idejéből valók, ahol akasztásoknál működött közre. Hagyományokról ne beszéljünk, mert azok tele vannak vérrel, könyekkel! (Nagy zaj és helyeslés.) Ezeknek a hagyományoknak megvan a népek számára a tanulságuk, de megvan a trónok számára is. Csakhogy egyikük sem szivleli. (Nagy helyeslés.)

Apponyi beszéde.

Nagy érdeklődés közben emelkedett szólásra gróf Apponyi Albert. Nem akart felszólalni, nehogy az obstrukció támogatásának a látszatát keltse, de olyan események történtek az osztrák delegációban, amelyek

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **kézműárú üzletünket** a hó végeig **teljesen felosztatjuk** és így az összes raktáron levő ezikkeket u m **női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb.** árukat bevásárlási áron alul is eladjuk. Tisztelettel
A teljes üzleti berendezés is eladó. **DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.**

egyenesen kötelességévé teszik a felszólalást.

Az osztrák delegációban a szabadelvű párt katonai programját osztrák szempontból bírálták. A hadügyminiszter idevonatkozó nyilatkozataival foglalkoznia kell, mert különben ellenőrző kötelességének legelemibb részét sem teljesítené.

A keret.

Mindenekelőtt néhány vonással a Ház elé kell rajzolni a miliót, a melyben azok a kijelentések történtek. A delegáció ellenünk meglehetősen harcziás hangulatban volt. Az osztrák delegáció költségvetési bizottságát elkészerítette, hogy a czukoregyezményt a két állam, Magyarország és Ausztria képviselői külön-külön irták alá. A magyar állam szuverenitásának, önállóságának illetően megnyilatkozása nagyon elkészerítette a bizottságot, különös véletlen folytán ez a dolog előfordult a tegnapi ülésen s hozzájárult a kedélyek felizgatásához.

Majd Derschatta határozati javaslatával foglalkozik. Az sem érintheti a mai képviselőházunk határozatát, az nekünk teljesen irreleváns. De legalább is különös, hogy egy idegen állam, Ausztria egyik bizottsága, felségjogokkal foglalkozva, azokat Magyarországra is kiterjedő intencióval határozza meg.

Annak az indítványnak tanulsága mindenestre van. Nem politikai tanulsága, ahhoz semmi köze. A tanulság az, hogy ha helyes az osztrák közjog szerint, hogy a császár felségjogait a törvényhozás nélkül, felelősség nélkül gyakorolja, a magyar közjog pedig éppen ellenkezőt tanítja, ebből kidomborodik elsőben az osztrák császár és a magyar király egyéniségének ellenkező volta, másodsor a közös hadsereg egységességéről szóló tanok tarthatatlansága.

Abból a körülményből, hogy az osztrák delegáció megnyugvással fogadta a had-

ügyminiszter nyilatkozatait, az a kérdés: ki értette meg jól Pitreich beszédét, Tisza István-e vagy ők?

Tisza szerint Pitreich nem foglalkozott közjoggal. Ez nem áll. A hadügyminiszter a hadsereg jogi természetét is kidomborította. Megengedi, hogy minden kifejezést nem lehet mérlegre tenni. De Pitreichet annyira intelligens embernek ismerjük, hogy nem feltételezhetjük, hogy éppen ellenkezőjét mondja annak, amit gondol.

Apponyi szól ezután arról, hogy az osztrák delegáció ellenünk való harcziás kedvében beleavatkozik dolgainkba. Pitreich miniszter harcziás beszédét a bizottság magáévé tette. Ezen ügyeinkbe való beleavatkozás ellen tiltakozni kell, bár mindezen beszéd, mind Derschatta indítványa reánk közjogilag irreleváns. Magyarországra e magyarázatot nem lehet kiterjeszteni. Őt meglepi, hogy Tisza e beavatkozásba belenyugszik. És konstatálja, hogy a szabadelvűpárt és a kormány felfogása nem fedi egymást — a vezényleti nyelvre vonatkozólag. Egyik téved.

Rakovszky közbekiált: Kossuth is megnyugvással fogadja.

Rákossy Viktor: Kossuth nyilatkozott már Rakovszky ur előtt.

Apponyi: Pitreich nem is közös hadseregről beszél, hanem néphadseregről. Közjogunkat nem ismeri, vagy nem akarja ismerni. A német vezényszóra nézve a szabadelvűpárt és a kormány közt nincs összhang. A hadügyminiszter meg végkép megtagadja. A magyar tisztek visszahelyezését Pitreich nem engedi. A katonai nevelés dolgában Pitreich nem kielégítő. A katonai reáliskolákban a harmadik és negyedik évfolyamban akar csak helyet adni a magyar nyelv tanításának.

Pitreich általában alkotmányunk ellenében

beszél. Ha Tisza nem felel meg a várakozásnak, Apponyit az ellenzék első soraiban fogja találni. Első sorban azonban helyre kell állítani a rendes parlamenti tárgyalást.

Elnök 10 perc szünetet ad. Tisza és a többi miniszterek körül fognak egy gyorsíró, a ki az osztrák költségvetési bizottságtól érkezett telefonjelentést olvassa föl.

Tisza István: Apponyi beszédének záró paszusához, mely a rendes parlamenti tárgyalásról szól, egész melegséggel csatlakozik és ahhoz is, hogy a delegációk nyilatkozata közjogunkra irreleváns, Apponyi közjogi fejtegetéseivel azonban nem ért egyet. Apponyi nem közjogász.

Lo v á s z y valamit átkiált Bartha Miklós felé.

Bartha Miklós: Ezért még számolunk.

Tisza István: Pitreich katonai szempontból beszél. A vezényleti nyelvre vonatkozólag Pitreich és a szabadelvű párt között azonos felfogás van. Pitreich maga kijelentette, hogy közjogukat nem akarja sérteni.

Daranyi Ferencz kéri a ház engedelmét, hogy beszédét holnap mondhasse el. A ház nem járul hozzá. Erre Daranyi megtartja beszédét, melyben az osztrák delegációval Pitreich beszédével és Derschatta indítványával foglalkozik.

Tisza indítványát az üléseknek egy órával való meghosszabításáról a ház elfogadja.

Elnök bemutatja gróf Károlyi György mandátumát.

Ülés vége 2 órakor.

HIREK.

— **A Gazdakör bálja.** Ma (szombaton) este fél 8 órakor veszi kezdetét «A szabadkai Gazdakör» idei bálja. Ugy a nagy érdeklődésből, amelyet a tánczestély

Romeo és Julia.

Mihályfy vendéjátéka.

A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája.

Ünnepi estéje volt tegnap a színháznak. Romeo és Juliát adták, 5 évi pihentetés után és hozzá Mihályfyval, a Nemzeti Színház hősszerelmésével Romeo szerepében. Megtelt a színház az utolsó szögig. Itt is ott is szmokingok feketélettek. Föltűntek a nagy színházak színművészeti fanatikussai, szövegkönyv a kezükben, áhítatos figyelem az arczukon, a nagy események láza egész magatartásukon.

Hát összetoborozható mégis ily impozáns műértő, műszerető közönség egy Shakespeare előadáshoz. Fényes elégtételünk vagy éppen nekünk. Én legalább nem hiszem, hogy Mihályfy varázsnevére tellett meg a színház, amelyet Shakespeare előadás, ha csak nem kegyetlenül rossz, templommá avat.

Merjek-e kitérni az előadásról a darabra? Merjem-e csak kommentálni is Shakespearet a Schlegel-testvérek, Leves, Brandes György, Carlyle, Taine, Lessing, Fischer Kuno, Alexander Bernát és a többi sok után? Századokon keresztül essayk százai készültek; sorozatos előadások és egyetemi kollégiumok vészték minden generáció gondolatvilágába a Shakespeare fantáziájában fogant és született jellemek és események egész geneziséét.

Beszélünk a szindarabok elévüléséről. Má sokká leszünk, mert éltünk, mert láttunk, mert tapasztaltunk, választotta egyszer mottojául báró Kemény Zsigmond. Mennyivel in-

kább másokká lesznek az emberöltők egymást felváltván. Shakespeare ránczáfól. Ma is olyan a szilajon csapongó szerelmes, mint Romeo; a nagyravágyó, mint Macbeth; a féltékeny, mint Othello; a született rossz ember, mint Jago; a filozófus az életben, mint Hamlet. Mert az örök ember nincs kitéve a sors szeszélyes fordulatainak.

Nem ujabbnak, megkapóbbnak, lelkünkhez közelebb állónak hatott-e Romeo és Julia tragikus sorsa, mint fog hatni ma a „Szegegy ifju története“ és a romantika csak néhány évtizedes egész lomtára.

Arról lehet vitatkozni, hogy cselekmény kell-e inkább a modern darabban, vagy gondolatok. Mert azt mondják, nem vagyunk többé oly naivak, hogy a mesénél guggoljunk ma is. Hogy az érdeklődés történelemben, irodalomban bensőséges irányba fordul, pragmatikai lesz. Így kell lennie a drámában is. A cselekmények rugói, a pszichológia, a gondolatok legyenek a vezérmotivum és a mese (= a cselekmény) csak arra jó, hogy az ingerek meg nem szakadó sora ne engedje lankadni az érdeklődést.

Ráfoghatnók Shakespeare-re, hogy ő ezt a zseni intuíciójával tudta. De van rá kazuisztikánk, minő önkényes az ilyen ráfogás. Erdélyi, az esztétikus azt írta egy tanulmányában Arany népiességére, hogy azért írta 1848. előtt a Toldit népiesen, mert megérezte a következő idők fuvalmát. Arany János olvasván e cikket, marginális jegyzetet csinált ekép: „Érezte a fenét.“ E széljegyzet

most is ott van a hiteles Arany-relikviák között Nagyszalontán, a Csonka-toronyban.

Shakespeare előtt szóval egy művészi ideál lebegett: jellemfestés. És ebben a cselekmény-ellenes, szimbólikus 1903-as dramaturgok is meg kell, hogy egyezzenek, hogy a gondolatok csak úgy édekelnek bennünket, ha azok egy-egy jellem nyilatkozásai és nem hetilapokból kivágott aforizmák.

Nos, Romeon meglátszik, hogy már a negyedik darabja Shakespeare-nek. A többi szenzációs darabjai, az egy Szentivánéji álom-ot kivéve, mind későbbi keletűek. Gyönyörűen festi a szerelmest, de nem egy szigoruan kiczirkalmazott egyéni jellem keretében. Romeo egy szerelmes, aki lehetne épen Merkurio is. De Jago nemcsak rossz ember, hanem épen Jago. Lear nemcsak tróntalan király és gyermekeiben csalódott apa, hanem épen Lear.

A darab tragikuma sem teljes, mert az egyének jellemében gyökerező, hanem a helyzetben, a két család ellenségeskedésén, amihez Tybalt megölése csak mint kisegítő mozzanat járul. Értjük, hogy Romeo Shakespeare első darabjai közül való és csodáljuk, hogy Hamlet nem az utolsó, mert ez élete tapasztatainak és drámai rutinjának ieszűrődése. Romeoban még a jellemek sokkal egyszerűbbek, Hamletben és a többiekben összetettek. Amott több halál daczára a világnézet derűs, emitt már őszbecsavarodott a poéta feje és ez az ősz fő sokat csalódott. Amott nem érezzük az emberiség nagy problémáinak fuvalmát, csak a szép Veronában maradunk,

iránt tanúsít a közönség, mint pedig a múlt évi eredményt is tekintve, bizton hisszük, hogy ez estély egyike lesz az idej mulatságok legjobbjainak. A «Pest szálló» nagytermében lesz a kedélyes estély, amelyen a helybeli legjobb első zenekar fog közreműködni. A bálrendezőök mindent megtettek, hogy ez estély minél fényesebben sikerüljön.

— **Kinevezés.** B e l y á n s z k y Bozsidár végzett joghallgató ujjvidéki lakost a pénzügyminiszter a vukovári pénzügyigazgatóság-hoz fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Uj joggyakornokok.** A szegedi kir. tábla elnöke B á r d Béla jogszigorló várpalotai lakost, H é v i z y József végzett joghallgató kecskeméti lakost és M i f k a Károly végzett joghallgató palánkai lakost, a vezetése alatt álló ítétő tábla kerületébe, díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Császka György újabb adakozásai.** A jólelkű kalocsai érsek nagymérvű adakozását ujjabbakkal megtoldotta. Az ó-moroviczai róm. kath. hitközségnek 800 koronát juttatott. A szabadkai szt. Vinczeegyletnek 50 koronát küldött.

— **A zombori muzeum.** A zombori történelmi társulat által létesített muzeum a vármegyeház II. emeletén levő új helyiségbe költözködött át. A rendezés, melyet Roediger tanár, muzeumőr nagy gondnal és kiváló szaktudással végez, immár befejezéséhez közeledik. Az egyes osztályok beosztása és a tárgyak megfelelő elhelyezése, valamint az az egyszerűség, melylyel Roediger feladatát teljesíti, nagy elismerésre vallanak.

— **A zentai Otthon-egylet.** A távozása folytán visszalépett dr. Mikosevics Kanut helyébe dr. Zákó István kir. közjegyzőt fogja elnökké megválasztani. Dr. Zákó, jóllehet rövid ideje tartózkodik Zentán, az ottani társa-

dalomnak már is a közügyekért lelkesen harczoló, tevékeny tagja. Vele sokat nyert az egylet.

— **A közkönyvtár gémje.** Nagy indiskréciót követünk el. Jól tudjuk, hogy vétünk a bizalmas titoktartás ellen, de végre is le kell lepleznünk a közkönyvtár gémjét. Ez a gém egy végtelenül szelid állat, amelyik azzal a tulajdonsággal rendelkezik, hogy senkit el nem árul. A közkönyvtár egyik hivatalnok, akit kiméletből itt meg nem nevezünk, rájött arra, hogy odahaza a zsebpénze nincs biztonságban. Törte tehát a fejét heteken keresztül, hogy hová dugja a pénzét, hogy az reggelre meglegyen, a lakás minden sarkát kipróbálta — de minden hiábavaló volt. Ha eldugta a szőnyeg alá, a bal nyári cipőjébe, amelyet télen nem hord, — ha elásta a kamin pernyéjébe, a pénze reggelre eltűnt. S lőn neki gyanus mindenki, aki él, de hiába, csak belátta, hogy idegen helyen kell eldugni a pénzét. S jutott eszébe, hogy a közkönyvtárban van egy gémje, amely ugyis széllel bélelt és észrevette, hogy a gém száján keresztül mindenféle pénzdaráb lesülyeszthető a gém hasüregébe. Felhívjuk tehát a titkos takarékpénztár kezelőjét, hogy legyen óvatos és ne bizzék a gémbe sem, mert már az érdekeltek is megtudták a gém rejtelmét.

— **A mélykúti Olvasókör** a napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését. A számadások megvizsgálása és egyéb ügyek elintézése után megválasztották a tisztikart. Elnökké újból nagy lelkesedéssel Z s a r k ó Ferencz gözmalomtulajdonos, az ottani társadalom egyik kiváló tagja választott meg.

— **Aki saját halálát megezőfolja.** E napokban az összes bácsmegyei és fővárosi lapokat bejárta a hír, hogy a bulkeszi segédjegyző Kanyó Ödön öngyilkos lett. — Ka-

nyónak pedig eszeágában sincs meghalni, amit saját alábbi levele is igazol: Tekintetes szerkesztő Úr! Csodálkozással olvastam lapuk múlt számában halálom hírét. Tudósítójuk alaposan felültethette önöket, — mert eszem ágában sem volt soha meghalni, — öngyilkosnak lenni meg épen nem, — s menyasszonyom sem volt soha! — Midőn tehát a rám vonatkozó közleményünknek megezőfolását kérném, — köszönöm szives részvételüket, de egyelőre nem óhajtanám azt igénybe venni. Maradtam, Bulkesz 1904. jan. 9-én tisztelettel: Kanyó Ödön, segédjegyző.

— **Az exhumálás szereplői.** A moroviczai exhumálás szereplői között szabadkaiak is vannak. Szabó János az elhunyt unokaöccse Szabadkán volt végrehajtó. A rendőrség a méregtartalmú üvegesét is megtalálta itt Szabadkán.

— **A szédelő fináncz.** Donagyó Árpád Ferencz bajai illetőségű volt pénzügyőr, a ki a pénzügyőrségtől való elbocsátása után, az egyenruha felhasználásával itt Szabadkán és a környéken többrendbeli csalást követett el, a szabadkai törvényszék nyomozó levele alapján letartóztatták.

— **Tűz lárma a Kaszinóban.** A nemzeti kaszinóból ma az egyik vendég, sűrűn kitóduló szikrákat látva az épület kéménye felől, tüzzel jelzett. A kiriasztott mindkétrendbeli tűzoltók azonnal a helyszínén termettek, de komoly tűzveszélyre nem találtak.

— **Halálos végű futtatás.** Szenttamási levelezőnk írja: Szerb karácsony első napján a szokásos futtatást ez évben is megtartották a helybeli gazdák, mely azonban most — sajnos — emberéletbe került. A versenyzők között volt Momirov Dancsika paraszt gazda, ki lováról oly szerencsétlenül esett le, hogy eszméletlen állapotban kellett hazavinni, ahol rövid idő múlva meghalt. Az orvosok agy-

ott is csak a két ház, szorosabban csak Romeo és Julia kelt bennünk érdeket. Hamletban, Julius Caesarban, A velencei kalmárban és csaknem valamennyi egyéb darabjában már az emberi sors, a világ, a lét és nem lét és azok okai még színház napokig bolygatják eszmefonódásunkat. Pedig gondolatnak bizony a Romeo sincs hijával.

Halálos végű, bus szerelmeket
S szülőik ádáz, vak indulatát,
Mit csak haláluk engesztelhetett:
Szóljuk kétórás játéknál át.
Figyeljen kiki szép türelmesen
Mi még hiányos: teljessé leszen.

Eleget tettünk a felhívásnak, amely különben szóban nem hangzott el, figyeltünk. Mondta is Mihályfy, hogy hálás és intelligens közönséget talált. Jobban figyeltünk mint a pestiek es kritikánkban enyhébbek voltunk. Mindakettő természetes. De legyünk mi szigorúak, kivált azzal a színésszel, akitől már méltán várunk tökéleteseket és aki Európa nagy színpadait annyit tanulmányozta.

Mihályfy-Romeoról már sokan sokszor mondtak bírálatot. Nekünk a közönség álláspontjára helyezkedvén úgy kell szólanunk, mintha ő tegnap először játszotta, mi először láttuk volna ez alakítását.

Tömör, érczes, mégis kellemes timbreü hangja karakterisztikus. egyéni. Ha egyszer hallottuk, száz közül is megismerjük. És ez magában nagy sor. Daliás, férfias, arányos színpadi alak és az erős törzsön aránylag rövid nyakon makacsul szegződik egy ugynevezett oroszlanfej. Betöltötte a színpadot

és lefoglalta az érdeklődést. Nemcsak azért mert a Nemzeti Színház Mihályfy-ja ő, de így történt volna, ha mint névtelen színész vendégszerepelne. Jó ajánlólevél mindez Rómeo szerepéhez. És az ajánlólevél méltó férfit ajánl.

Mihályfy segít Shakspearenak, vagy legalább is eléri az intenczióját, hogy nem szabad ezt a szerelmes fiút úgy ábrázolni, hogy az alakítás a szólások és pathosz limonádéjában kátyúba jusson. Drámaiság mozdulatokban, hangban, hanglejtésben és mimikában teszi ezt. Ezzel a felfogással találkozunk már Romeo első jelenésében, a Benvolioval való párbeszédben. Más színész talán elandalodna a szerelem melodramáján. Nem úgy Mihályfy.

Drámaisága azonban túlságba viszi. Ott is drámai, a hol lirainak kellene lennie. Ha lírai intermezzokat ékel játékába, azok értékebbnek tűntették volna föl drámaiságát és több szint vittek volna ábrázolásába. Drámaisága nem szilajság! Hic Rhodus, hic Salta! Ezt találtuk mi különösen hátrányosnak ez alakításban.

Romeo nemcsak a szerelem; hanem a pajzán ifjuság, a bohó könnyelműség, a túláradó fiatalos hév, a csapongó magáról megefeledkezés. Ezt nem állította előnkbe Mihályfy Bajos is az ő korában. Szerelme nem egy célcsap ifjué, hanem egy szangvinikus ugyan de megállapodott férfiúé volt. Az a Naturbursch, akinek vére csergedezett a szerelmes veronai ifjuban, Mihályfyban nem szólott. Csak egy helyt csillámlott föl valami ilyes,

a Lőrincz barát czellájában lejátszódó jelenetben. Nagy sikere volt, a különben hálás kerti jelenetben. Tapsban és kihívásban nem volt hiány.

Hasonlóképp bőven kijutott a tapsból és ünneplésből Olasz Klárinak Julia szerepében.

A Shakespeare szerep szokott a színészek tűzpróbája lenni. Olasz hálás lehet, hogy először Julia szerepét kellett eljátszania Shakespeare női alakjai közül, amely egyéniségének oly igen megfelel. Julia jellemének alapmotimúva a tiszta nőiség, a szende ártatlanság, amely heves szerelemre gyuladott. Ez tölti be egész lényét. A vad indulat, amely belőle Tybalt halála hírére kitör, az is csak nagy szerelmét mutatja. Olasz kitörései minden hevességük mellett mindig természetesek, valószínűek maradnak. Szendesége nem affektált, szerelme bennünket is szerelemre gerjeszt.

Kabinetalak C s i s z é r Mercutiója. Az a rövid néhány szó, amelyet megsebzése után mond („Nem olyan mély, mint egy kut, — nem oly széles mint egy templomkapu“) e színész intelligenciáját egész fényében mutatja. Lőrincz barát szerepében Baróthy értelmes, jól tagolt beszéde érdemel elismerést. Koncz Mihály Benvolio szerepében nem jó partnere volt Mihályfy-nak. Mintha kissé el lett volna fogulva. Mozogjon a színpadon! Jók Mihályfi Juliska, Szilágyi Berta, Hegyesi, Fehér. A kiállítás ambícióra vall.

Dr. Schober Béla.

rázkódtatást és belső elvérzést állapítottak meg a halál okául. A szerencsétlen halottat özvegye és 5 árvája siratja.

— **Hűtlen eseléd.** Vida Anna, helybeli gazdálkodónőt már évek óta fosztogatják a csejédei, Olyan szerencsétlen, különösen a férfi alkalmazottjai megválasztásában, hogy már számtalanszor megrövidítették, vagy meglopták. Most is panaszt tett a rendőrségnél, hogy Tóth Antal nevű cseledje ezüst órát, lánczot, ingeket, revolvert és apró jószágot lopott el tőle.

— **Talált aranyóra.** A nyár folyamán Palicson talált aranyóra és láncz tulajdonosa már jelentkezett a rendőrségnél. Az illető egy előkelő fővárosi urhölgy, a kinek már az ékszerek át is lettek szolgáltatva.

— **Lopás.** Klein Géza fűszernagykereskedő fizetének ajtaja elől tegnapelőtt este ismeretlen tettes egy kézi kocsit ellopott.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Peller Mihály 4 év, Tumbász Anasztázia 23 év, Molnár Mihályné Farkas Jolán 26 év, Szabó Miklósné Donoszlovics Ostilia 27 év, Törő Pál 86 év; Vukovics Antal 40 év. Született 13, 2 fiu, 11 leány.

SZINÉSZET.

Színházi művezetés. 3.

Még csak néhány befejező szót. A színészek s az igazgatóság is ahelyett, hogy levonnák az igazságot s megszívlelné a figyelemzetést, homlokegyenest rohan előre, sokszor vesztébe.

Pál barátunk, aki kritikus, egy fejjel sem lesz nagyobb, ha megírja, hogy Péter, aki színész, ma este rosszul játszott. De nem enne nagyobb, ha azt írná is, hogy jól játszott. De ha azt írná, ami a valóságnak nem felel meg, amikor rosszul játszott, nem lenne lelkiismeretes ember.

Most még arról kívánok néhány szót elmondani, hogy mi a színpadi hatás s a színészi ábrázolás főfeladata, hogy a mesterségből a művészethez az utat megtalálja. Egy szóban kifejezhetném: stílus. Az a mód, melylyel a festett betűket életrekeljük, hogy abban az irót — és cselekvő egyéniségek, a tér és színhely teljes igazságát kapjuk együtt.

Másképp beszél és cselekszik ugyanazon életviszonyok között a magyar, német, francia, — másképp az ur s a paraszt, — szegény, gazdag, — okos, oktalan.

De nálunk ma az operettben a szolga épp úgy mozog, tesz, cselekszik, mint holnap a drámában a grand seigneur ábrázolója.

Meg van minden anyagi kelléke az igazgatónak, hogy a hiányokat pótolja. De ha hiányzik a fő, ki látni, hallani tudjon, — ne sajnálja az áldozatot és az időt, nézzen szét a világban, hogy olyan rendezője, művezetője legyen, ki nemcsak léha operettekben érzi biztosnak maga alatt a talajt, de vigjáték és drámában is, mert a szép dekoráció és ruhatár (még ha meg volna is, mert nálunk ugyan nincs), még nem elég arra, hogy az anyag is primitív színpad az igazságot, az életet hitesse el velünk.

Ehhez szív, hang és tehetség kell, hogy együtt érezzünk a színészszel.

Tehetséges színészeket és zseniális művezetőt kérünk, ha mindjárt nem színész is az illető. A fővárosi színházak rendezői és művezetői sem játszanak, mégis elő tudnak

adni talán, néha-néha úgy ahogy (!) egy-egy darabot.

A világ halad. Egy-egy esztendő régi világnézeteket temet, újakat szül. Régi igazságok, emberek avultakká lesznek, új sohasem hallott, látott dogmák, czimek válnak hitté, igazsággá. Ezeket kívánjuk látni a színpadról s ezekhez kívánunk embereket, egyéniségeket.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Lövöldöző részeg.

Ifj. Piszár János adai lakos összeveszett a feleségével és e fölötti bánatában 3 napig egymásután mulatott. Junius 23-ikán éjjel a rendőrorjárat megállította az utcán és Ágoston Antal nevű rendőr kérdőre vonta, hogy mi járatban van ilyen időtáiban az utcán. A teljesen részeg megszólított nem is felelt, hanem káromkodva revolvert vett elő és lövöldözni kezdett. A rendőrök feljelentették és a kir. törvényszék a mai tárgyaláson közönsé elleni kihágásban mondotta ki bűnösnek, a miért 8 napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet a felek megnyugvása folytán jogerőre emelkedett.

LEGUJABB.

A képviselőház holnapi ülése.

A holnapi ülés napirendjére az ujoncz-megajánlásról szóló törvény és a jegyzőválasztás van kitűzve. A gróf Teleki Sándor lemondásával megürült jegyzői állásra. Az ülés első szónoka Hel-lebrondth Géza lesz.

Új obstrukciók.

Pitreich beszéde folytán a küzdők pártja gyarapszik. A mai nap folyamán többen kijelentették csatlakozásukat az Ugron frakcióhoz.

A Budapesti Tudósító jelenti Bécsből, hogy Pitreich a delegáció mai ülésén kijelentette, hogy azon hatás folytán, melyet beszéde Magyarországon gyakorolt, expozéjára visszatérni kénytelen. Ő tisztára katonai szempontból szolt hozzá a kérdésekhez. A magyar nyelv jogát és a meglevő közjogi helyzetet érinteni nem akarta.

Nagy tűz Budapesten.

A soroksári úti fegyvergyárban a kiömlő forró kátrány nagy tűzvészt okozott. A tűz a fegyvergyár csaknem összes épületeire kiterjedt és óriási kárt okozott.

Molnár kanonok sajtópöre.

Molnár kanonok a „Magyar Szó” ellen, mert nevezett lap a „Népszava” egy sértő cikkét átvette, sajtópört indított. A mai tárgyaláson a törvényszék Z s o l d o s Lászlót, a ki a felelősséget magára vállalta, fölmentette.

KÖZGAZDASÁG.

— **A ragadós állati betegségek állása Bács-Bodrogh vármegyében jan. 19-éig.** Takonykór és bőrféreg: topolyai j. Szeghegy 1 u. Sertésvész: apatini j. Bács Bresztovác 2 u., Bácsdorozsló 4 u., Óstapár 1 u., bács-

almási j. Jankovác 3 t., Mélykút 1 m., hód-ság 1 u., kulai j. Cservenka 8 u., óbecsei j. Óbecse 1 sz., Turia 1 u., topolyai j. Bács-topolya 1 u., Bajsa 1 u., Csantavér 2 t., ujvidéki j. Begecs 1 u., Ósív 1. u., zombri j. Nemesmilitics 1 u.

Helyi gabona árák.

Buza ma alig volt kínálva, ami az eső és rossz utaknak tulajdonítható. Csekély mennyiség került forgalomba 7.40 koronás árban.

Gyöngye kínálat mellett zabért 4.90, rozsért 5.80 és árpáért 5.30 korona árakat fizettek.

Élénk kereslettel szemben tengeri ma gyöngén volt kínálva. Kisebb mennyiség került forgalomba és 5.— koronáért vásárolták 50 klgként.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Január 14. —

Bágyadt hangulat mellett és 5 fillérrel olcsóbb árakon elkelt 5000 mm. buza, rozs nyugodt.

Egyéb nem változott.

A határidő-üzlet.

A határidő üzlet olcsóbb készárura lanyha irányzattal zárult.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	781—782	785—86
Buza okt.	763—764	765—66
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	659—658	662—63
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	549—548	550—51
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	524—523	525—26
Repece	—	—
repece aug.	—	—

Szerkesztői üzenetek.

Bezdán. Ugyan ne tréfáljon. Ilyen viczes felültetést már Apatinból is kaptunk, de nekünk jogunkban áll elnemi azt, amit mi elhinni nem akarunk.

Zórka Zenta. Lancelot nagyon sajnálja, de nem árulhatja el kiletét. Ellenben b. kéz-iratait és különösen Nagysádat szívesen látja bármely nap délután 5—7 óra között a szerkesztőségben.

Nedves lakások szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. **De csakis**

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
S Z A B A D K Á N.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.